

NATURINVENTERING OCH SKÖTSELPLAN FÖR RANEBO LUND I STENUNGSUNDS KOMMUN

INNEHÅLL

- A. Inledning
 - Metoder och underlag
 - B. Allmän beskrivning
 - 1. Data
 - 2. Beskrivning av naturförhållanden
 - 2.1 Historik
 - 2.2 Topografi och geologi
 - 2.3 Vegetation och flora
 - 2.4 Fauna
 - 3. Tillgänglighet
 - 4. Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 5. Litteratur
 - C. Skötselplan
 - 1. Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 2. Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 3. Information och utmärkning
 - 4. Tillsyn
 - 5. Dokumentation och revidering
 - 6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen
-
- Karta 1 Vegetation
 - Bilaga 1 Förteckning över kärlväxter
 - Bilaga 2 Förteckning över svampar
 - Bilaga 3 Hotade och sällsynta växt- och djurarter i Ranebo lund

A. INLEDNING

Ranebo lund är belägen strax söder om Jörlandaån inom Svartedalens friluftsområde i Stenungsunds kommun. Från botanisk synpunkt är lunden en av de rikaste i Bohuslän. Efter att ha uppmärksammats i början av 1940-talet har det ca 25 hektar stora området sedan 1945 varit skyddat som domänreservat. Med tanke på områdets stora biologiska värden har en förändring av skyddsformerna aktualiserats. Som ett led i detta och för att bättre dokumentera naturvärdena har följande inventering och skötselplan gjorts. Arbetet har utförts av biologerna Mats Lindqvist och Ola Sjöstedt på avdelningen GF Miljö & Natur vid GF Konsult AB.

Metoder och underlag

Områdets vegetation har karterats med hjälp av IR-flygbilder i skala 1:30 000. Vegetationsgränserna framgår av karta 1. Angivna vegetationstyper följer den indelning som finns beskriven i vegetationskarteringen för Göteborgs kommun (Molau 1979). Sifferbeteckningarna på karta 1 är hämtade från nämnda kartering. Vissa områden passar inte helt in i karteringens mall. Den vegetationstypsbeteckning som legat närmast den verkliga har då valts. Dessa områdens skillnader gentemot mallen framgår under nedanstående beskrivning av naturförhållanden.

Området har besökts under ett flertal tillfällen under perioden maj-september 1990. Vid dessa tillfällen har samtliga påträffade kärlväxter noterats (bilaga 1). Nomenklaturen följer Krok & Almqvist 1984. Under sensommaren och hösten har också noteringar gjorts av påträffade svamparter. Intressanta moss- och lavararter har noterats, men ingen heltäckande inventering har kunnat göras av dessa växtgrupper.

Fågelfaunan har inventerats inom ramen för Programmet för övervakning av miljö kvalitet (PMK). Hela området har härigenom revirkarterats av ornitolog varje år i maj och juni sedan 1981, i detta fallet T. Liebig. I samband med revirkarteringen har noteringar gjorts av observerade däggdjur i området. Den lägre faunan har inte inventerats. En insamling av mollusker (snäckor och sniglar) har dock gjorts vid ett tillfälle av Waldén 1964.

Muntliga uppgifter från olika personer med kännedom om floran och faunan i området har på lämpligt sätt inarbetats i rapporten. Grimvalls inventering från 1946 har använts som viktigt jämförelse- och underlagsmaterial. I denna redovisas framför allt uppgifter om kärlväxter och i viss mån lavar och mossor.

B. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Data

Skyddsform:	Naturreseptat
Objektnummer:	
Kommun:	Stenungsund
Socken:	Jörlanda

Läge: Jörlandaåns dalgång, Svartedalen (fig 1)
Areal: 24,9 ha
Topografiska kartbladet: 7A NO/7B NV
Ekonomiska kartbladet: 0 7164
Fastighet: Del av Ranebo 1:3
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

2. Beskrivning av naturförhållanden

2.1 Historik

Ranebo lund uppmärksammades första gången 1942 då Nils Grimvall under en vårexkursion upptäckte området. Han kunde anteckna ett för regionen stort antal sällsynta rikmarksväxter, vilka finns dokumenterade i skriften "Ranebo lund - ett numera fredat lövskogsområde i Bohuslän". Grimvall beskriver sin upptäckt på följande sätt:

"Bland platser, som hysa en anmärkningsvärt art rik lund vegetation, komma i främsta rummet den klassiska växtlokalen strax söder om Uddevalla (Bratteröd-Kristinedal-Emaus) samt den för ett par år sedan av mig upptäckta lunden vid Ranebo i Jörlanda socken. Sedan artlistan från den senare lokalen sommaren 1945 kompletterats med flera värdefulla fynd, kunna de båda platserna anses i det närmaste jämställda med hänsyn till antalet på resp. ställen funna sällsynta eller mindre vanliga arter".

Grimvall kunde efter utvärdering av två mineralprov konstatera att inslag av kalkspat gnejsberggrunden var den huvudsakliga anledningen till den rikliga förekomsten av kalkälskande växter. Grimvall konstaterade också att området åtminstone under de senaste årtiondena (början av 1900-talet) påverkats obetydligt av kreatursbetning och måttfullt av skogsgallring, som gynnat lövträden på granens bekostnad.

Den 30 oktober 1945 beslöt domänstyrelsen att freda området efter hemställan från Vetenskapsakademiens naturskyddskommitté. Bakom Vetenskapsakademiens åtgärd låg en anhållan från professor C. Skottsberg såsom representant för Svenska Naturskyddsföreningens Göteborgskommitté. Skottsberg hade åtagit sig uppdraget efter kontakter med Grimvall. I domänstyrelsens föreskrifter anges att området tillsvidare skall skyddas mot avverkning, skadegörelse och förändring av mark och vegetation. I övrigt anges att:

"de mer höglänta och bergiga delar av området, som i huvudsak äro bevuxna med barrskog, skola av jägmästaren skötas enligt vedertagna skogsvårdsprinciper, (...). Övriga delar av området, varest ädla lövträd äro mera allmänt företrädde, skola behandlas på sätt jägmästaren vid en vart femte år - första gången 1946 - med representant för Göteborgs lokalkommitté av Svenska naturskyddsföreningen å området företagen besiktning bestämmer. Fredande stängsel skall genom jägmästarens försorg uppsättas emot skogsjordbrukets område samt i de gränser i övrigt för området, varest berg eller annat icke helt utestänger kreatur".

I ett förberedande arbete till domänstyrelsens beslut anges att borthuggning av mera skugggivande enstaka träd eller grupper av träd i lundområdet, även om de skulle utgöras av gran, bör undvikas.

Sedan beslutet om domänreservat togs, har skogen sannolikt brett ut sig något mot norr. I

områdets östra del fanns t ex en fuktäng på 40-talet med glesa buskage. I ett av buskagen växte då mycket stora exemplar av tvåblad *Listera ovata* och storrams *Polygonatum mutiflorum*. Idag står dessa växter i en uppvuxen lövskog. Längst kontinuitet har därför lunden huvudsakligen i de inre delarna.

Grimvalls påstående att området påverkats obetydligt av kreatursbetning måste ställas i ljuset av att landskapet vid den här tiden fortfarande var mycket öppet och betespåverkat. Skogsbete förekom säkert i området, men förmodligen i relativt måttlig omfattning. Idag är den nordvästra delen fortfarande påverkad av skogsbete.

Grimvall nämner vidare vid en beskrivning av ett delområde att "övermogna träd saknas här liksom inom hela lunden". Idag finns tämligen rikligt med döda träd och hålträd för fågel. Detta märks bl a av den rikliga häckningen av stare, skogsduva och olika hackspettsarter.

Att Ranebo lund har en för bohuslänska förhållanden lång skoglig kontinuitet kan utläsas den skogshistoria som återges i Lindner (1935). Under 1600- och 1700-talen var området skogsbevuxet och vid mitten av 1800-talet anger Lindner att:

"Ringa skog av gran, tall och bok fanns på några hemman i socknens östra del t ex vid Rannebo och gårdarna öster därom. Lövskogsdungar fanns här och var huvudsakligen på ömse sidor om dalgången mellan Jörlanda by och Rannebo, t ex Linden Rannekärr och Kyrktegen".

För början av 1900-talet anges vidare att:

"Bok fanns vid Toröd, Lillevatten och Ranebo m fl platser

Om förhållandena kring 1930 om bokens spridning i länet anges:

"Ranebo (mycket bok i blandning med gran)".

Vissa spår av skoglig påverkan finns idag i form av enstaka stubbar och nedsågade träd som blivit liggande. Att döma av förmultningsgraden har åtgärderna utförts för minst 10-15 år sedan. I västra delen av lunden är påverkan mer påtaglig med på sina ställen rikligt uppslag av lövsly. Sannolikt är åtgärderna här av senare datum. Centralt beläget strax utanför områdets norra gräns finns ett bestånd med ung asp. Beståndet har kommit upp efter ett ingrepp som gjordes på 60-talet. I övrigt är området mycket lite påverkat. Om det framledes lämnas helt ifred torde, inte bara de dokumenterade naturvärdena i lundens rikare delar kunna bibehållas, utan också nya värden skapas i övriga delar.

2.2 Topografi och geologi

Ranebo lund utgörs av ett skogsbevuxet höjdparti med en markerad brant mot Jörlandaån i norr. Höjdskillnaden mot Jörlandaåns dalgång uppgår till ca 50 meter. Berggrunden området utgörs av gnejs med inslag av kalkspat, vilket gett upphov till en mycket rik flora i partierna nedanför branten.

2.3 Vegetation och flora

Förekommande vegetationstyper i området framgår av karta 1. På höjdområdena dominerar blandskog av lågörttyp med framför allt gran, ek och bok i trädskiktet. Vissa partier domineras enbart av gran medan delarna i väster även är uppblandade med en större del tall och björk. Inslaget av tall liksom hällmark är större på höjdernas toppar.

I branterna i norr övergår fältskiktet successivt till rikare typer med större lövträdsinslag. Förutom denna gradient finns en gradient från väster till öster nedanför branten, där de rikaste delarna finns i öster. Fältskiktet i dessa delar kan klassas som extremriktyp med mycket näringskrävande arter som vårärt *Lathyrus vernus*, myskmadra *Galium odoratum*, ramslök *Allium ursinum*, kransrams *Polygonatum verticillatum* och skogssvingel *Festuca altissima*. Trädskiktet domineras ställvis av ek, bok respektive asp. Mot väster avtar rikmarksarterna något, men området är fortfarande mycket rikt med arter som hässlebrodd *Milium effusum*, lundelm *Elymus caninus*, lundarv *Stellaria nemorum* och tandrot *Cardamine bulbifera*. Trädskiktet domineras här av bok och ek. Längst i väster ökar inslaget av triviallövträd som björk, rönn och sälg och fältskiktet övergår en något fattigare örtgrästyp med större inslag av blåbär *Vaccinium myrtillus* och harsyra *Oxalis acetosella*. I de lägre partierna finns här ett mindre bestånd av alsumpskog.

I kanten närmast skogsbrynet vidtar extensivt betade fuktängar, som till stora delar är på väg att växa igen med al, björk, asp och olika videarter. Ängarna är inte av lika stort botaniskt intresse som skogsområdet, men hyser några slåtter- och betesgynnade arter som tyder på kontinuitet i hävden. Som exempel kan nämnas slåttergubbe *Arnica montana*, svinrot *Scorzonera humilis*, smörboll *Trollius europaeus* och darrgräs *Briza media*. Längre ut i dalgången övergår betesmarkerna i åkermarker.

Kärlväxter

En sammantagande värdebedömning av områdets kärlväxtflora ger vid handen ett stort antal rikmarksväxter, varav flera är regionalt mycket sällsynta. I bilaga 1 redovisas samtliga kärlväxtarter som påträffats under inventeringen 1990 samt vilka arter som dokumenterats av Grimvall vid inventering på 40-talet. Ur ett riksperspektiv kan nämnas att inga arter, varken från Grimvalls inventering eller den senaste inventeringen, tillhör kategorierna med mest hotade kärlväxter (hotkat 1 och 2). Däremot finns en art tillhörande hotkategori 3; sällsynta (skogssvingel) och en som kan hänföras till hotkategori 4; hänsynskrävande arter (storgröe *Poa remota*). Storgröe har i Ranebo lund sin enda kända växtplats i Bohuslän. Den påträffades dock inte under 1990 års inventering.

Utöver dessa arter finns ett stort antal som kan betraktas som regionalt sällsynta eller mindre vanliga. Dessa är hässleklocka *Campanula latifolia*, skogsbräsmå *Cardamine flexuosa*, lundbräsmå *Cardamine impatiens*, tandrot, skärmstarr *Carex remota*, dvärghäxört *Circaea alpina*, myskmadra, vätteros *Lathraea squamaria*, vårärt, mattlummer *Lycopodium clavatum*, sårläka *Sanicula europaea*, kransrams, lundviol *Viola reichenbachiana*, underviol, tvåblad, nästrot *Neottia nidus-avis* och ramslök. Av dessa har hässleklocka, skogsbräsmå, lundbräsmå, mattlummer och lundviol inte återfunnits under 1990 års inventering. Lundviol har i Ranebo lund, liksom storgröe, sin enda kända växtlokal i

Bohuslän.

De angivna hotade och sällsynta kärlväxterarna redovisas i bilaga 3.

Lavar

Någon utförlig och systematisk lavinventering av området har inte utförts. Men ett flertal noteringar om intressanta fynd finns gjorda. 1945-09-09 besöktes området av A.H. Magnusson. Hans iakttagelser finns dokumenterade i Grimvall (1946). Därefter finns enstaka rapporter från olika personer som besökt området.

Områdets topografi i kombination med dess vegetationshistoria har skapat betingelser för en särskilt intressant lavflora. Den nordvända branten tillsammans med skogsbeståndets långa kontinuitet har gett upphov till ett fuktigt klimat med många gynnsamma växtmiljöer för ett flertal trädväxande (*epifytiska*) oceaniska lavar.

Magnusson har från 1945 rapporterat förekomst av arter som mussellav *Normandina pulchella*, örtlav *Lobaria laetevirens*, lunglav *Lobaria pulmonaria*, *Catillaria sphaeroides*, korallblylav *Parmeliella triptophylla*, *Pertusaria multipuncta*, *Phlyctis agelaea*, havstulpanlav *Thelotrema lepadinum*, *Arhonia didyma*, *Bacidia intermissa* och grynig filtlav *Peltigera collina*. Av dessa tillhör örtlav hotkategori 1, mussellav, *Catillaria sphaeroides* och *Pertusaria multipuncta* hotkategori 2 samt *Phlyctis agelaea* hotkategori 4. Övriga kan räknas som mer eller mindre regionalt sällsynta.

Under senare besök i området har även västlig njurlav *Nephroma laevigatum* och blylav *Parmeliella plumbea* konstaterats. Västlig njurlav tillhör hotkategori 4 och blylav hotkategori 2. Under fältbesöken 1990 har sex stycken av de ovan angivna arterna återfunnits, d v s mussellav, örtlav, lunglav, *Pertusaria multipuncta*, havstulpanlav och grynig filtlav. Enligt muntlig uppgift finns även örtlav kvar.

Av tillkommande fynd på platsen under senare år kan nämnas skorplavarna *Arthothelium ruanum* (hotkat 3) och *Arhonia spadicea* (hotkat 4), en barkväxande form av kornlaven *Lopadium disciforme* (en svag naturskogsindikator i sydvästra Sverige), *Bacidia rubella*, *Mycoblastus sterilis*, *Dimerella pineti* och *Leproplaca chrysodeta* (på klippor nära vägen).

Mossor

Mossfloran i Ranebo lund undersöktes av C. Hjärne i samband med Grimvalls inventering av kärlväxtfloran i området 1945. Hjärne uppger 84 arter från området och att några mer anmärkningsvärda arter ej påträffats, möjligen med undantag av mörk husmossa *Hylocomium umbratum* och en grupp kalkgynnade arter. Av dessa kan nämnas stor bandmossa *Merzgeria conjugata* och grov fjädermossa *Neckera crispa*. Stor bandmossa tillhör hotkategori 4.

Svampar

Ranebo lund har en rik och varierad svampflora. Totalt har under 1990 ca 200 arter noterats

(bilaga 2). Det är otillräckligt att inventera svampar under en fältsäsong, men uppgifterna ger ändå en viss bild av Ranebo lunds mykologiska kvaliteter.

Förekomsten av ädellövskog på basrik mark och en relativt stor andel äldre vedsubstrat i olika nedbrytningsstadier är de främsta orsakerna till den variationsrika och i vissa avseenden mindre vanliga svampfloran. Bokens förekomst är växtgeografiskt intressant, vilket också ger utslag i svampfloran. Till boken finns en rad karakteristiska mykorrhizasvampar knutna, t ex gallkremla *Russula fellea*, bokkremla *R. mairei*, grönsriska *Laetarius blennius* och bokmusseron *Tricholoma ustale*. På ved noteras t ex porslinsskivling *Oudemansiella mucida*, disknästing *Diatrype disciformis*, bokdyna *Hypoxylon fragiforme*, stubbdyna *Ustulina deusta*, fnöskticka *Fomes fomentarius*, korkticka *Trametes gibbosa* och västlig rostticka *Phellinus ferreus*. Den sistnämnda har sin utbredning begränsad till sydvästra Sverige och tillhör hotkategori 4.

De basrika markerna indikeras av mindre vanliga arter som svart trumpetsvamp *Craterellus cornucopioides*, *Hygrophorus mesotephrus* och guldkremla *Russula aurata*. En sällsynt art som upptäcktes 1990 var igelkotttröksvampen *Lycoperdon echinatum* i den östra delen av området. Igelkotttröksvampen förekommer på ca 3-4 lokaler i länet och tillhör hotkat 4.

2.4 Fauna

Däggdjur

Däggdjursfaunan har inte inventerats systematiskt, men i samband med revirkartering av fågel har noteringar gjorts av förekommande arter. De arter som observerats under dessa tillfällen (1981-1990) är älg, rådjur, räv, grävling, mård, ekorre, fälthare och skogshare.

Hasselmus har vid flera tillfällen observerats utanför inventeringsområdet i starholkar norr om vägen. Även en äldre uppgift finns, som anger att G. Degelius observerat hasselmus under en exkursion i dalgången. Ytterligare gnagararter finns med stor sannolikhet i området. Hasselmusen räknas som en hänsynskrävande art (hotkat 4) i rikslistan över hotade ryggradsdjur i Sverige. Den kan dessutom betraktas som regionalt mycket sällsynt och finns uppgiven från mycket få lokaler i Bohuslän.

Fåglar

Ranebo lund ingår som ett referensområde inom PMK (Programmet för övervakning av miljö kvalitet) för övervakning av den svenska fågelfaunan. På grund av detta finns en mycket utförlig beskrivning av häckande fågelarter i området sedan 1981. Området har revirkarterats genom noggranna genomgångar vid ett antal besök i maj och juni varje år. Antalet häckande arter har under dessa år haft ett medeltal strax över 30, vilket är en relativt hög siffra. Av arter som häckat i området räknas fem som hänsynskrävande (hotkat 4) i rikslistan över hotade ryggradsdjur i Sverige. Det är mindre hackspett, mindre flugsnappare, nötkråka, stenknäck och skogsduva. Av dessa häckade mindre hackspett och skogsduva under inventeringsåret (1990). Skogsduva har häckat med minst två och som mest åtta par varje år. Mindre flugsnappare observerades 1990 men häckade inte. En art av visst regionalt intresse är stjärtmes, som har häckat med ett par under fyra av de tio

karterade åren. Nämnas kan också att forsärla och strömstare häckat vid ån strax nordost om lunden.

För flera av arterna (mindre hackspett, mindre flugsnappare och skogsduva) gäller att de är beroende av vildvuxna skogsområden med många döda och murkna träd. För nötkråkan är lunden ett utmärkt födoområde p g a den goda tillgången på hasselnötter. Nötkrå kan häckar i granskog av naturskogstyp och kräver för häckning god tillgång på hassel inom vanligtvis 5-6 km.

Lägre fauna

Av den lägre faunan (insekter, snäckor, sniglar, maskar m m) finns mycket få uppgifter. Waldén har gjort en insamling av mollusker (snäckor och sniglar) 1964-06-18 i Ranebo lund. Av de 26 arter som insamlades vid tillfället kan *Spermodea lamellata* och *Oxychilus cellarius* nämnas, som är intressanta s k suboceaniska arter. *S. lamellata* tillhör hotkategori 3 (sällsynt) och är ekologiskt mycket krävande. Den är en god indikator på gammal, mer eller mindre ursprunglig skog och är mycket känslig för alla typer av skogliga ingrepp liksom sänkning av grundvattennivån och omrörning i förnaskiktet.

3. Tillgänglighet

Området är tillgängligt med bil från väg 634 mellan Jörlanda och Romelanda. Parkeringsplats finns väster om gården Ranebo. Området är också möjligt att nå med buss 332 mellan Jörlanda och Ramsdalen. Denna går dock endast på vardagar.

4. Anordningar för rekreation och friluftsliv

Anordningarna för friluftslivet begränsas idag till en markerad stig över höjdområdena södra delen av området. En stig, dock ej markerad, går också nedanför branten i områdets norra del. I anslutning till den markerade stigen finns en rastplats med bänk på en höjd med vacker utsikt över dalgången.

5. Litteratur

Databanken för hotade arter. 1988: **Hotade, sällsynta och hänsynskrävande evertetrater**. Lista utarbetad av faunavårdskommittén för evertetrater. Fastställd av statens naturvårdsverk.

Databanken för hotade arter/Naturvårdsverket. 1990: **Hotade växter i Sverige 1990. Kärlväxter, mossor, lavar och svampar - förteckning och länsvis förekomst**.

Databanken för hotade arter. 1992: **Artfakta. Sveriges hotade och sällsynta ryggradsdjur 1992**. Ingemar Ahlén, Martin Tjernberg.

Eriksson, J. m fl 1973-1988: **The Corticiaceae of North Europe**. Vol. 2-8. Oslo.

Grimvall N. 1946: **Ranebo lund - ett numera fredat lövskogsområde i Bohuslän**.

Göteborgsregionens kommunalförbund. 1987: **Remissomgång för naturvårdsplaneringen inom Göteborgsregionen. Stenungsund kommun**.

Krok, Th. O. B. N. och Almqvist, S. 1984: **Svensk flora. Fanerogamer och ormbunksväxter**. Uppsala, tredje tryckningen, 1986.

Lindner, J. 1935: **Skogens krönika i Göteborgs och Bohus län**. Göteborg.

Lundqvist, N. & Persson, O. 1987: **Svenska svampnamn**. Svensk Botanisk Förening. Stockholm.

Lunds universitet. 1990: **Övervakning av fåglarnas populationsutveckling och reproduktionen hos stare. Årsrapport 1989**. S. Svensson. Ekologiska institutionen. Lund 1990.

Ryman, S.G. & Holmåsen, I. 1984: **Svampar**. En fälthandbok. Stockholm.

Skogsstyrelsen. 1986: **Faunavård i skogsbruket - Den lägre faunan**. Värnamo.

Skogsstyrelsen. 1987: **Floravård i skogsbruket - Artdel**. Uddevalla.

C. SKÖTSELPLAN

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

Större delen av området utgörs av ett skogsområde som i liten omfattning påverkats av skogliga åtgärder eller andra ingrepp. Målet är att bevara den skogliga kontinuiteten i området liksom de gynnsamma betingelser för de skyddsvärda växt- och djurarter som området hyser. Detta innebär att hela skogsområdet lämnas utan åtgärder för fri utveckling till naturskog.

Bokens föryngring i området är kraftig, vilket på sikt kan komma att innebära en större dominans av bok i lunden och därmed bli ett minskat ljusinsläpp till marken. Det kan inte uteslutas att vissa av de skyddsvärda kärlväxterarterna i lunden kommer att missgynnas av en sådan utveckling. Vid revideringen av skötselplanen måste detta beaktas och behovet av eventuella röjningsåtgärder eller dylikt bedömas.

Den betespåverkan av tamboskap som idag i extensiv form förekommer i lundens nordvästra delar kan få fortsätta om så är önskvärt från markägarens sida. Men betestrycket bör förbli lågt. Det är vidare önskvärt att den betade buskmarken omedelbart norr om reservatsgränsen kan skötas så att ett bryn bildas, som ger en jämn övergång från öppen till

skogsbevuxen mark. Men eftersom området ligger utanför reservatet kan det inte beläggas med skötselåtgärder inom ramen för skötselplanen.

Förekommande våtmarker får ej påverkas genom dikning eller andra ingrepp med motsvarande effekt.

2. Anordningar för rekreation och friluftsliv

Inga ytterligare anordningar för rekreation och friluftsliv avses tillkomma i området.

3. Information och utmärkning

Informationstavlor bör sättas upp, en i västra och en i östra delen av området.

4. Tillsyn

Länsstyrelsen är naturvårdsförvaltare och svarar för tillsynen av reservatet.

5. Dokumentation och revidering

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder. Dokumentationen bör ange datum, typ av åtgärd och kostnader. Skötselplanen skall revideras vart 10:e år. Revideringen bör i första hand vara inriktad på ett eventuellt behov av åtgärder för att bevara vissa känsliga och skyddsvärda kärlväxtarter (se ovan).

6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Finansieringen av naturvårdsförvaltningen åvilar staten och administreras av länsstyrelsen.

1. VEGETATION

Hedserien

A.100/201 Hållmarksbjörk/gräsbjörk

A.300/302/304 Blåbärs/krusbäckt-/gräsbjörk

Ångserien

B.301 Örtgräsbjörk

B.302 Örtbjörk

B.304 Extremrikbjörk

B.400 Högörtbjörk

B.450 Högörtfuktäng

Öppen mark

F.0910 Åker/vall

B1 Blandskog

B11 Blandlövsskog

B Bushmark

ö Öppen mark

RANEBO

59,85

B

100

1:1

Håsekärr

SVALEBERG

1:2

1:2

1:2

1:2

1:2

1:2